

קבלת שבת

שנה ט' - עלון דו שבועי ■ מופץ במעל 9000 עותקים בכל הארץ

פרשת "ויגש"

"ויגש אליו יהודה" (מד, יח).

מובא בילקוט שמעוני (רמז קא): "נכנסו לתוכחות, אמר יהודה אשלוף חרבי ואחרים חורבנות, אמרו לו יוסף הלך החבל אחר הדלי, התחיל יהודה כועס שלא הבין החידה, שיגר יוסף לפרעה שישלח לו שלש מאות גיבורים".

ויש ליתן טעם, מדוע ביקש יוסף להטיל מוראו דוקא בשלש מאות?

ונראה לבאר בדרך פילפול: הדנה איתא בפרשת בחוקותי (ויקרא כו, ח): "ורדפו מכם חמישה מאה, ומאה מכם רבבה ירדפו ונפלו אויבכם לפניכם לחרב". והקשה רש"י, דאין החשבון עולה יפה, דאם חמישה מניסים מאה נמצא שהאחד מניס עשרים, וא"כ מאה מניסים אלפיים ולא רבבה. ויעוין בשפתי חכמים שביאר, שתחילת הפסוק עוסק באדם החלש שבך, היינו אנשים שאינם גיבורים צבא והם יניסו חמישה מאה, אבל סוף הפסוק גיבורי צבא מדבר שיניסו מהם מאה רבבה.

נמצינו למדים שגיבור אחד מניס מאה אויבים (שהרי מאה גיבורים מניסים עשרה אלפים), ואדם פשוט מניס עשרים, כמו שנתבאר. ומעתה, החשבון נפלא ומאיר:

כאן היו אחד עשר שבטים, עשרה שאינם גיבורי צבא, ויהודה שהוא גיבור צבא. נמצא שיהודה רודף מאה, ועשרת אחיו כל אחד רודף עשרים, נמצאו כולם יחד מניסים שלוש מאות. לכן הביא יוסף שלוש מאות גיבורים, ועימו יחדיו הרי הם שלש מאות ואחד ואין השבטים יכולים להניסם, ויש להם לירא! **כפתור ופרח!**

"אדוני שאל את עבדיו היש לכם אב או אח" (מד, יח).

לכאורה קשה - **שאל הגאון ר' שמואל זצ"ל, בנו של הג"ר מרדכי פנפדר זצ"ל** (הובא בסוף ספרו של אביו "מאמר מרדכי" על עניינים בש"ס) - מדוע חזר יהודה על כל הדברים האלה לפני יוסף שלא לצורך?

וביאור באופן נפלא: הדנה, רצה יוסף שבנימין יישאר אצלו לעבד בשביל הכפל שחיבי טען גניבת הגביע, וכמו שראינו בסוף הפרשה הקודמת. טען על זה יהודה, שהרי כתוב (שמות כב, ג) "ואם אין לו ונמכר בגניבתו", וזה יש לו לשלם.

אך באמת, אין זו טענה, כיון שיוסף אמר שבגביע זה 'נחש ינחש בו', א"כ אין ערך לגביע כה מיוחד, וכל ממון שבעולם לא יעלה בערכו.

על זה טען יהודה, שזה הוא שקר, ובאמת יוסף לא יוכל לעשות כשפים עם גביע זה, ובאמת ערכו קטן ויוכל בנימין לשלם עבור זה. ולכן, "ויגש אליו יהודה", ופירש רש"י שדיבר איתו קשות, להראות לו ששקר דיבר בזה שאמר 'נחש ינחש, ואמר: אדוני שאל את עבדיו היש לכם אב, ואם כדברך שתוכל לדעת כל דבר ע"י הגביע, א"כ למה הוצרכת לשאול?...

אלא, על כורחך שטענה זו שקר היא, והגביע כלי פשוט, וטול התשלומים ובנימין ישוב לביתו. **ודברי פי חכם חן!** (עלון קבלת שבת)

"ויצא האחד מאתי ואומר אך טרוף טרוף ולא ראיתי עד הנה" (מד, כח).

כתב הגה"ק בעל "חתם סופר" זצ"ל בספרו 'תורת משה', ז"ל: "נראה שיעקב אבינו לא חשש שיוסף מת, מדלא נראה אליו בשום פעם בחלום, ועל כן סבר שנטרף בדעתו והולך שובב בין ההיות, כי חיה אחת 'ברדלס' שמה, שנישכיתה מטרפת דעת האדם. והיינו דאמר טרף טרוף משום דלא ראיתי עד הנה [בחלום]".

ובענין יש להביא סיפור פלא שכתב רבינו אברהם אבן עזרא, בפירושו לספר דניאל (ד, כח), ז"ל: "ואני ראיתי אחד מחברינו נאמן הרוח, והגיד לי שהיה באי 'סרדניא', והנה ערל אחד יצא מדעתו וברח מאבותיו והיה ביער עם האיילים שנים רבות, והוא הולך על רגליו וידיו כמוהם. והנה הלך מלך האי לצוד ציד ולקח איילים רבים, ונלקח (-בצידה) גם הערל השוטה בין האיילים, ובאו אבותיו והכירוהו, ודיברו אליו ולא ענה, ונתנו לפניו לחם לאכול ויין לשתות ולא אבה, ונתנו לו עשבים עם האיילים ואכל, ובחצי הלילה ברח לאיילות השדה". (פלאות עדותיך - י"ש כח לבה"ח חיים א. הי"ו)

"וירא את העגלות אשר שלח יוסף לשאת אותו, ותחי רוח יעקב אביהם" (מד, כז).

מפרש רש"י: "סימן מסר להם, במה היה עוסק כשפירש ממנו, בפרשת עגלה ערופה. ובמדרש מובא: "ויאמר ישראל רב - רב כוחו של יוסף בני, שכמה צרות הגיעוהו, ועדיין הוא עומד בצדקו".

בתחילה סירב יעקב להאמין, ואילו סימן ה"עגלות" גרם למהפך; מעתה האמין, ורוחו קמה לתחיה. מדוע דוקא ענין זה השפיע עליו יותר מהכל? וכיצד למד מזה, שיוסף עומד בצדקו?

בטרם נבוא להסבר הענין נקדים משל, שנשא המגיד מדובנא:

שני ידידים נפגשים אחרי פרידה של שנים רבות. על איזה עניינים נסובה השיחה ביניהם בפגישה זו, על קורות חייהם, על משפחתם, על זכרונות העבר. גם אם מדובר בתלמידי חכמים אין להגיה, שיקדשו את עיקר פגישתם לקושיא על תוספות או לדיון הלכתי... וכל שכן בפגישה בין אב ובנו, שבה ההתרגשות גוברת.

כיצד נהג יוסף? אחרי שנים רבות וקשות של פרידה, איזו דרישת שלום יש לו לשלוח לאביו? דברי תורה! אין הוא כותב לו על מה שעבר עליו, אין הוא מתאר לו את כבודו ואישורו המלכותי, רק דבר אחד מעניין אותו: לדבר בלימוד... אין זו סתם מדרגה, כאן הראה יוסף שעדיין הוא כל כולו שקוע בתורה; שגם בהיותו עבד וגם בהיותו מלך המשיך לעלות בתורה, ובשום מצב לא הסיח את דעתו ממה שלימד אותו אביו. אחרי שנזכר יעקב שאכן הוא עומד בצדקתו בשלימות, שיצא ללא מכל תלאות וגם מבחינה רוחנית, אזי "ותחי רוח יעקב אביהם!"

דוגמא מאלפת ביותר לכך ניתן למצוא בדמותו של אבנר בן נר, שר הצבא של שאול המלך, כפי שמבאר הגאון רבי יעקב קמינצקי זצ"ל בספרו **אמת ליעקב** (דרוש ז):

אבנר, שבא לכרות ברית עם דוד המלך, נפגש עם יואב, שר הצבא של דוד. יואב חשד באבנר שאין לבו שלם עם דוד, וכך נאמר שם (שמואל ב, ג-ד): "ויטהו יואב אל תוך השער, לדבר אתו בשלך, ויכחו שם החומש, וימת בדם עשהאל אחיו". יואב הרג את אבנר, משום שהיה גואל הדם של אחיו עשהאל, שנהרג בידי אבנר.

על מה דיברו שני שרי הצבא שם, בשער? אומרים חז"ל (סנהדרין מט.) "לדבר אתו בשלך, אמר רב יהודה אמר רב, על עסקי שלו, ומבאר רש"י "לשון של נעלך, שאל לו בערמה, כימה גדמת היאך חולצת? התחיל שוחח מלפניו ומראהו כך היא חולצת בשיניה, והוא שלף חרבו והרגו".

שני מצביאים נפגשים, ועל מה הם מדברים? על נשק? על צבא? הם מדברים בלימוד, בסוגיא במסכת יבמות. ועכשיו נתבונן לרגע: אבנר נפגש עם יואב, אויבו מתמול שלשום, שאת אחיו הוא הרג. אבנר יודע שיואב הוא גואל הדם של הנהרג. יואב מבקש לדבר עמו, ועל מה הוא מדבר? הוא שואל שאלה מוזרה: "כימה גידמת היאך חולצת". כדי לענות על השאלה, חייב אבנר להתכופף... האם לא היה כאן מקום לחשוף, לראות את הנולד? כיצד האמין אבנר שיואב בא לשאול אותו שאלה בניי חליצה?

בדור שלנו אי אפשר להבין, אך בדורו של דוד המלך זו היתה המציאות. שר צבא היה בראש ובראשונה - גדול בתורה. ענייני הצבא לא תפשו אצלו אלא מקום משני. במקום ראשון עמד - לימוד התורה! וכנפגש עם שר צבא אחר, גם הוא גדול בתורה, אין דבר טבעי יותר מלדבר בתורה. אין זה מוזר, אין כאן מקום לחשד. כאילו שני ראשי ישיבות נפגשים... וכשמדברים בתורה, שום דבר לא קיים יותר בעולם, שוכחים מהכל, אין חושדים בכלום.

אולי זה ימחיש לנו מעט, מה התכוונו חז"ל כשאמרו "אם ראשונים כמלאכים אנו כבני אדם, אם ראשונים כבני אדם, אנו כחמורים". (להתעדן באהבתך)

"ויגידו לו לאמר עוד יוסף חי וכי הוא מושל בכל ארץ מצרים" (מד, כו).

בביאורו למגילת אסתר, מביא הגאון בעל "כתב סופר" פנינה נפלאה שהיתה שגורה בפי אביו הגאון בעל "חתם סופר":

שכן לכאורה יש להתפלא: וכי הידיעה שבנו הוא 'מושל בכל ארץ מצרים' מהווה 'בשורה' עבור יעקב? אדרבה, בודאי היה שמח ביותר אילו יכול היה יוסף לעזוב הכל ולשוב לביתו!

אלא - אמר רבה של פרשבורג - כוונת הפסוק היא שהשבטים הבטיחו ליעקב שיוסף לא זו מצדקתו זו כלשהו מכפי שהיה בבית יעקב, כפי שכותב רש"י (שמות א, ה): 'ויוסף היה במצרים - להודיעך צדקתו של יוסף: הוא יוסף הרועה את צאן אביו, הוא יוסף שהיה במצרים ונעשה מלך ועומד בצדק, שלא למד יוסף ממעשי מצרים!

והנה, אמרו חז"ל (אבות ד, א): 'איזהו גיבור? הכובש את יצרו, שנאמר: ומושל ברוחו מלוכד עיר', ואין לך ממשלה גדולה מאדם המושל ברוחו ומכניע את יצרו, וזה קשה מן הכל, וככה שאדם יותר בגדולה ועושרו מתרבה - יותר נתוספו תאוותיו וקשה לכבושם, ולכן זכלה ה' לשראל שיכתוב לו את משנה התורה - 'לבלתי רום לבבו לבלתי סור מן המצוה ימין ושמאל'.

מעתה, לכך התכוונו השבטים באמרו: "וכי הוא מושל בכל ארץ מצרים" - דהיינו: לא תאוות מצרים משלו עליו, אלא הוא משל בהן ועמד נגדם בצדקתו ואמונתו!

(ושלל לא יחסר)

"ושאול בן הכנענית" (מד, י).

הובא בספר "אוצרות סופרים": באחת החתונות של בן משפחת הגאון רבי בן ציון אבא שאול זצ"ל, בעת ההמתנה לבואם של החתן והכלה, פגש מרן הגאון רבי עובדיה יוסף זצוק"ל ברבה של יהדות בלגיה, הגאון האדיר רבי חיים קריזוויט זצ"ל.

"הבה נשוחח קמעא בלימוד עד שיבוא החתן" - הציע הגאון מבולגיה, והגאון רבי עובדיה יוסף פנה ובראשו לאות הסכמה. "אולי נעבור יחדיו על התלמוד הבבלי ונראה היכן מוזכר התנא אבא שאול" - הציע האורח מבולגיה כמחווה לבעל השמחה הגאון רבי בן ציון אבא שאול, מרן שליט"א נענה לאתגר, "כבודו יאמר את הראשון ואני את השני וכן הלאה..."

השניים התחילו לומר, כשאמר מרן שליט"א את המקום הרביעי בש"ס שבו מוזכר שמו של התנא אבא שאול, העיר לו הגאון מבולגיה ואמר: "כבודו, דילג על מקום לפני כן שבו מוזכר שמו של התנא! הלא בגמרא פלונית בדף זה זה מוזכר!"

חיך מרן שליט"א ואמר: "יעיני כבודו בבקשה במהרש"א שם ויראה שאין זה התנא אבא שאול, אלא מדובר שם בחכם אחר הנקרא אבא שאול בן בטנית..." (משוש תבל)

"וילקט יוסף את כל הכסף וגו' אשר הם שוברים" (מד, יד).

ביאר הגאון רבי מיקיץ שלי זצ"ל, מרבני תוניס, בספרו "מעשה חושב", שאפשר לרמוז את מה שכתבו המפרשים זצ"ל, כי יוסף לא רצה לקחת מאיתם מטבעות כסף בצורתם אלא אחר ששברו אותם חתיכות חתיכות, כי היתה צורת עבודה זרה חקוקה עליהם. **והנה, אמרו חז"ל בגמרא בעבודה זרה (דף נב):** שדוקא גוי שעובד עבודה זרה יכול לבטלה, ע"י שישבור אותה הוא, אולם מי שלא עובד אותה אינו יכול לבטלה ע"י שישבור אותה. **ומעתה, הדייק בפסוק נפלא:** בשבר אשר הם שוברים, דקדק לומר "הם", וכונתו, דוקא מה שהמצרים שוברים כדי לבטל העבודה זרה, שאם היה יוסף שובר את הע"ז לא היתה מתבטלת... (אור החמה - תורב)

כמו בסיפור מעשיה.

מובן שהסכמתי. סיפרתי לזר את הסיפור שלי על מה ולמה באתי להתפלל היום בכותל, והוא חיך באושר ואמר: 'ידעתי שאתה הוא זה שאצלו אני צריך להפקיד את הכסף, הרגשתי'. ובכך, **בו במקום, שלף תבילת שטרות גדולה**, וספרנו אותה, כשאנחנו עומדים בפינה ברחבת הכותל המערבי. היה שם סכום עתק, מעבר למה שהייתי צריך באותו זמן, הוא רשם לי את שמו וכתובתו, וידא שאני יודע את כל הפרטים, והלך. מרוב תדהמה, עבר עוד קצת זמן עד שיכלתי לעקור את רגלי מהמקום. חזרתי אל הכותל לתפילת הודיה, ומשם שמתי פעמי אל הבנק, הפקדתי את הכסף לזכות הקבלן, והדירה נעשתה שלנו. כלומר, של הזוג הצעיר. מיד מיהרתי אל חלפן כספים להחליף לדולרים את הסכום הנותר, שהיה, גם הוא, גדול. יומיים אחר כך פוחתה הלירה, וכל דולר שהיה בידי הפך שווה פי שניים מערכו, בכסף ישראלי. בכסף הזה חיתנתי את ילדי השישי.

לאחר שחיתנו את כל ילדי, אספתי את הסכום הגדול פרוטה לפרוטה, וכשהיה כל סכום ההפקדה בידי, תהיתי מה אעשה עכשיו. לא רציתי להשאיר סכום גדול כל כך בביתי, ומצד שני - שליחותי, כמו שידעתי מהברורים שעשיתי כל חודש - לא הסתיימה, הזקן האריך ימים ושנים ועדיין חי. החלטתי לצלצל אליו ולשאול בעצתו, אולי, בכל זאת, הוא רוצה לעשות משהו אחר בכסף. ענה לי בנו, ואמר, בקול שלא הסתיר את הרעד, **כי אביו נפטר לפני שעתיים, ועוד מעט תצא לווייתו...** באתי, כמובן, לחלוק לו חסד אחרון, זה היה המעט שיכולתי לעשות אחרי החסד הגדול שהוא גמל אתי. בשבעה, כשבאתי לנחם, סיפרתי לבניו המופתעים את דבר ההפקדה, הם היו מופתעים מהסיפור לא פחות ממני.

(האמנתי ואדברה)

הדירה עכשיו, במחירה הנוכחי, ולא פי שניים, אם אצליח למצוא כסף עכשיו, אקנה דולרים במחירים כעת, ואוכל לשלם על הדירה ביתר קלות. כל החישובים הללו הסתובבו במוחי, ללא שום אפשרות לעשות משהו בפועל, כי, למעשה, לא היו לי לא לירות ולא דולרים.

מי שבידו הלירות בידו גם הדולר, חשבתו לעצמי. לקב"ה אין זה משנה הסכום או הצורה, אם הוא רוצה לתת לי - הוא ייתן את מה שאני צריך, בכל צורה שאצטרך. אם כך, אין לי אלא לבקש ממנו. החלטתי שבמקום להתרוצץ בין מקומות שבהם יאמרו לי 'אין', אלך ישירות אל כתובתו של הקב"ה, ואבקש ממנו את מה שאני צריך. **נסעתי אל הכותל המערבי**, ושם ישבתי להגיד את כל התהלים בדמעות שלי. שלוש שעות ישבתי שם, ובסיומם לחשתי תפילה אישית, ויצאתי לכיוון התחנה. והנה עצר אותי אדם מבוגר, ושאל, אם אוכל להתפנות אליו לכמה דקות. כמובן עניתי בחיוב. 'יש לי סכום כסף גדול', פתח הזר ואמר, 'ואיני רוצה להשאיר אותו לא בבית ולא בבנק, ולא אצל הילדים שלי, כי איני רוצה שידעו באילו סכומים מדובר, ואיני רוצה שיריבו אחרי ה'מאה ועשרים' שלי. חשבתו להפקיד אותו בידי איש נאמן, שיקבל על עצמו להיודע מתי אני הולך לבית עולמי, ואז יחלק את הכסף לילדים שלי. הלכתי לכותל, וביקשתי מה' שיאיר את עיני למי לתת את הכסף שהבאתי עימי, וישבתי שעות לראות מי מגיע ואל מי אפנה. ראיתי אותך, ומשום מה, מצאת חן בעיני. אני רואה את זה כסימן משמים. האם תהיה מוכן לקחת ממני את הכסף, לשמור אותו אצלך, ולהתעניין מידי פעם מה קורה איתי?' פערתי את פי בתדהמה. זה נראה כסיפור שמישהו הזה באמצע הלילה. אדם זר עוצר אותי, ורוצה לתת לי כסף לתקופה לא ידועה, וסומך עלי, מישהו לא מוכר, שלא אקח את הכסף לעצמי... חשתי

כשעמדתי לחתן את בני החמישי, הייתי במצוקה. כמקובל אצלנו, התחייבתי על תשלום של חצי-חצי, כך עשיתי בארבעת הקודמים, וכך נחתם בין ההורים בחוזה הארוסין. אלא שאין דומה חתונת ילד ראשון לחתונת ילד חמישי. בראשון אוכלים חסכונית, בשני מגייסים הלוואות, בשלישי וברביעי מגלגלים גמ"חים, ובחמישי לומדים להרים ידים לשמים, כי אין שום מוצא אחר. מי יכול לקנות חמשה חצאי דירות בתוך שש שנים מכספי משכורת נורמלית? אף אחד לא! אע"פ שידוע ששידוכי ילדים הם נס, בכל זאת לא תמיד זוכרים את הנס במיוחד כשהוא מתגלגל במראה טבעי. ה'שווער' מלווה, חבר טוב מגייס הלוואה גדולה, הגיס פותח את הפק"מ שלו, ולפעמים אפילו מרויחים בכרטיס הגרלה. כאילו דברים רגילים ונורמליים. **עד שלומדים להתפלל ולבקש**, ושוב להתפלל ולבקש מהשותף השלישי, שיעשה ניסים, כי אין לזה שם אחר. כל חתונה היא נס. וכך הגעתי לחתונה כשכל נכסי משועבדים לחתונות הקודמות, משכנתא על הבית שלי וחובות לבנק, הלוואות מחברים, ערבות מהבוס, הכל נוסה ומוצה עד תום, וההתחייבות שלי לחתונה עומדת. את הסכום הגדול והעיקרי: חצי דירה של ממש - זה לא היה לי.

נוסף על כך, עמדה בפתח צרה נוספת: היה זה בעידן של כלכלה מאד לא יציבה. באותם ימים, כאשר חפשתי הלוואה שתעזור לי להגיע לדירה הנכספת, הסתובבה שמועה, כי הלירה עמדה לעבור פיחות שיקפיץ את מחירו של הדולר פי שניים, כלומר, אם נניח שכרגע שווה הדולר לירה אחת - יהיה הוא שווה שתי לירות. כלומר, הואיל ומחיר דירה נקבע בדולרים, ואני משתכר לירות - אצטרך לשלם בלירות פי שניים. כלומר, לעבוד פי שניים, בעבור אותו סכום. מובן מאילו, **ש'בער' לי מאד לשלם על**

חפירה ושאר עבודות באתר בניה בשנת שמיטה
(מאת הרה"ג שניאור ז. רווח שליט"א י"ד המכון למצוות התלויות בארץ)

הלכה לשבת

ובשיעורים הנז', אך אין להוציא אלא עד לאחר שיעבור הזמן שנוהגים לזבל את השדות בשאר השנים]. ואם צריך לכמות פחותה של אדמה מהכמות הנז', יניח את האדמה על אבנים או על שאר דברים או במקום שאין ראוי לזריעה.

חפירת תעלות בשדה

מותר לחפור תעלת ניקוז או תעלת השקיה בתוך שדהו, וכן מותר לחפור בורות שיחין ומערות, ואת החול שמוציא נותנו לתוך שדהו בכמות ובשיעורים הנז' לעיל סעיף ח. ומותר לעשות תעלה אף אם נותן את העפר סמוך לאגפיה, כיון שאינו מתכוין לזריעה, וכמו כן עושה בשינוי שלא כדרך חרישה, אלא על ידי חפירה. ואם אין לו אדמה בשיעור האמור בסעיף ח, מותר לו להוציא העפר, ולצוברו על שפת הבור.

סתירת בורות בשמיטה

בור מגולה שנמצא בגינה, מותר וצריך לסתום אותו בשמיטה כדי למנוע נזק, אולם יש לסותמו באופן שניכר שאינו מכווין להכשרת הקרקע.

מקורות וביאור הדברים בהרחבה בספרו של הרב שביתת הארץ.

קבלן שמתחיל עבודת בנין חדש בשנת השמיטה, יסמן את המקום כפי הנהוג שמקום זה מיועד לבניה [באמצעות שלט או העמדת חומרי בנייה וכיו"ב], ומותר לו לעשות את כל המלאכות הנצרכות לבנין, כגון חפירה, יישור קרקע וכד'. וכן מותר לחפור תעלות להכנת תשתית לחשמל, טלפון וכדומה.

פסולת שנערמה סביב בנין שהסתיימה בנייתו בשמיטה, מותר לפנותה אם מטרתו לפנות מפגעים, ואין כונתו להכשיר את המקום לגינה, ולכן לאחר שסיים את הרחקת הפסולת לא ימשיך ליישר את הקרקע ולא יסלק מתוכה מאבנים קטנות וכיו"ב. ואמנם אם מכשיר שביל להליכה, מותר לסקל את כל הפסולת כפי הנצרך.

הנות חול לזריעה

קבלן שחופר באדמה לשם בניה ומעונין בערמת החול כדי לפזרה בגינה במוצאי שמיטה - עליו לערם את הערימות בגודל של לפחות 150 סאה לכל ערימה [סאה = 8290 סמ"ק = 8.29 ליטר. ולהחזו"א 14400 סמ"ק = 14.4 ליטר], וכמות זו נקראת 'אשפה'. ויכול להעמיד עד שלש אשפות בתוך שטח של בית סאה [= 576 מ"ר. ולהחזו"א 830 מ"ר], ולא יותר מכך. והעמדת ערימות החול מותרת אף מתחילת השמיטה. [אבל המוציא זבלים לתוך שדהו, מותר להוציא בכמות

לעילוי נשמת

נפתלי בן יפה ז"ל, מוסא בן יחיא ואהרון בן יחיא אהפל ז"ל, יעל בת רבקה ע"ה. שושנה פורן בת טאוס ע"ה.

לרפואת

ראובן בן שרה זינת, דוד בן אליס עישה, אליס עישה תחי' בת תמו, אלעזר בן שרה נ"י. התינוקות בת שבע אסתר בת אביטל

העלון מוקדש - להצלחת ברו"ג

שלום אפל ורפי בן טינו מגנזי ה"ו וכל משפ' פנחס ואיתמר (תומר) בני אביגיל ה"ו. ישי ושרה בני אילה ה"ו, רחמים בן מונירה, זשי"ק מעין בת אילה